

Datum
2023-11-29

Diarienummer
KS-2022/2203.103

Handläggare
Clara Nistad
0702330765
clara.nistad@huddinge.se
Kommunstyrelsens förvaltning

Kommunfullmäktige

Beslut om upphävande av delar av berörda naturreservat enligt vägplan för Tvärförbindelse Södertörn samt att utvidga Orlångens naturreservat som kompensationsåtgärd

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. a. Med stöd av 7 kap. 7 § miljöbalken beslutar Huddinge kommun att upphäva delar av Gömmarens naturreservat. Ny gräns framgår av beslutskarta (bilaga 3.1a). Beslutet rör fastigheterna Masmo 1:4, Masmo 1:5, Kolartorp 1:36 och Masmo 1:7. Upphävda delar framgår i bilaga 3.1b. Huddinge kommuns föreskrifter för de områden av Gömmarens naturreservat som upphävs ska upphöra att gälla tre veckor efter den dag då författningen publicerades i kommunens författningssamling.

Beslutet i punkt a gäller under förutsättning att vägplan för Tvärförbindelse Södertörn vinner laga kraft (TRV 2021/148741, 2022-11-07).

2. a. Med stöd av 7 kap. 7 § miljöbalken beslutar Huddinge kommun att upphäva delar av Flemingsbergsskogens naturreservat. Ny gräns framgår av beslutskarta (bilaga 4.1a). Beslutet rör fastigheterna Gladö 1:3, Visättra 1:1, Visättra 1:5 och Visättra 1:9. Upphävda delar framgår i bilaga 4.1b. Huddinge kommuns föreskrifter för de områden av Flemingsbergsskogens naturreservat som upphävs ska upphöra att gälla tre veckor efter den dag då författningen publicerades i kommunens författningssamling.

Beslutet i punkt a gäller under förutsättning att vägplan för Tvärförbindelse Södertörn vinner laga kraft (TRV 2021/148741, 2022-11-07).

HUDDINGE KOMMUN

Postadress
Huddinge kommun
Kommunstyrelsens förvaltning
141 85 Huddinge

Besök
Kommunalvägen 28

Tfn vxl 08-535 300 00

huddinge@huddinge.se
www.huddinge.se

Datum
2023-11-29

Diarienummer
KS-2022/2203.103

3. a. Med stöd av 7 kap. 7 § miljöbalken beslutar Huddinge kommun att upphäva delar av Orslångens naturreservat. Ny gräns framgår av beslutskartorna (bilaga 5.1a, 5.1b, 5.1c). Beslutet rör fastigheterna Gladö 1:3, Björksättra 1:2 och Lissma 4:53. Upphävda delar framgår i bilaga 5.1d. Huddinge kommuns föreskrifter för de områden av Orslångens naturreservat som upphävs ska upphöra att gälla tre veckor efter den dag då författningen publicerades på kommunens författningssamling.

Beslutet i punkt a gäller under förutsättning att vägplan för Tvärförbindelse Södertörn vinner laga kraft (TRV 2021/148741, 2022-11-07).

- b. Med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken beslutar Huddinge kommun att utvidga Orslångens naturreservat med områdena Sörskogen (del av Solgård 2:1) och Smedstorp (del av Björksättra 1:2) enligt beslutskarta 5.1a. Utvidgningen framgår i bilaga 5.1g. Syftet med reservatet ska gälla enligt tidigare beslut.

Med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. beslutar Huddinge kommun att det inom de områden som utvidgningen omfattar ska gälla samma skäl för beslut och samma föreskrifter, inklusive undantag från föreskrifter, som i hittillsvarande Orslångens naturreservat (bilaga 5.2), beslutat den 13 september 2010 (Dnr. KS.2010/541.826)(HKF 4520). De tillkommande områdena ska tillhöra skötselzonerna A, B respektive C enligt vad som framgår av beslutskartan (bilaga 5.1). Dessa skötselzoner utgör föreskriftsområdena kopplade till föreskrifterna A1-A5.

Föreskrifterna för de tillkommande områdena träder i kraft tre veckor efter den dag då författningen publicerades i kommunens författningssamling.

Beslutet i punkt b gäller under förutsättning att vägplan för Tvärförbindelse Södertörn vinner laga kraft (TRV 2021/148741, 2022-11-07).

- c. Med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. beslutar Huddinge kommun att fastställd skötselplan från den 13 september 2010 (bilaga 5.2) ska gälla även inom de tillkommande områdena. I enlighet med 2 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. är Huddinge kommun förvaltare för naturreservatet.

4. a. Med stöd av 7 kap. 7 § miljöbalken beslutar Huddinge kommun att upphäva del av Björksättrahalvöns naturreservat. Ny gräns framgår av beslutskarta (bilaga 6.1a). Beslutet rör fastigheten Björksättra 1:2. Upphävdel framgår i bilaga 6.1b. Huddinge kommuns föreskrifter för de områden av Björksättrahalvöns naturreservat som upphävs ska upphöra att

Datum
2023-11-29

Diarienummer
KS-2022/2203.103

gälla tre veckor efter den dag då författningen publicerades i kommunens författningssamling.

Beslutet i punkt a gäller under förutsättning att vägplan för Tvärförbindelse Södertörn vinner laga kraft (TRV 2021/148741, 2022-11-07).

5. a. Med stöd av 7 kap. 7 § miljöbalken beslutar Huddinge kommun att upphäva delar av Lissmadalens naturreservat. Ny gräns framgår av beslutskarta (bilaga 7.1a). Beslutet rör fastigheten Lissma 4:2, Lissma 4:150, Lissma 4:98 och Lissma 4:245. Upphävda delar framgår i bilaga 7.1b. Huddinge kommuns föreskrifter för de områden av Lissmadalens naturreservat som upphävs ska upphöra att gälla tre veckor efter den dag då författningen publicerades i kommunens författningssamling.

Beslutet i punkt a gäller under förutsättning att vägplan för Tvärförbindelse Södertörn vinner laga kraft (TRV 2021/148741, 2022-11-07).

6. a. Med stöd av 7 kap. 7 § miljöbalken beslutar Huddinge kommun att upphäva del av Paradiset naturreservat. Ny gräns framgår av beslutskarta (bilaga 8.1a). Beslutet rör fastigheten Lissma 4:98. Upphävda delar framgår i bilaga 8.1b. Huddinge kommuns föreskrifter för de områden av Paradiset naturreservat som upphävs ska upphöra att gälla tre veckor efter den dag då författningen publicerades i kommunens författningssamling.

Beslutet i punkt a gäller under förutsättning att vägplan för Tvärförbindelse Södertörn vinner laga kraft (TRV 2021/148741, 2022-11-07).

Sammanfattning

Projekt Tvärförbindelse Södertörn medför att vägområdet utökas samt att trafikplatser och andra anslutningar till vägen anläggs. Detta innebär att befintliga naturreservat behöver upphävas i de delar där vägområdet utökas.

Den 16 maj 2022, §9, beslutade kommunfullmäktige i Huddinge kommun om genomförandeavtal för väg 259 Tvärförbindelse Södertörn. Vidare beslutade kommunfullmäktige att ge dåvarande klimat- och stadsmiljönämnden i uppdrag att ta fram underlag för upphävande av delar av berörda naturreservat enligt vägplan för Tvärförbindelse Södertörn samt att utvidga Orlångens naturreservat som kompensationsåtgärd enligt avtal om kompensationsåtgärder. Natur- och stadsmiljönämnden har den 14 december 2023 (§13) begärt att kommunfullmäktige fattar erforderliga beslut.

Kommunstyrelsens förvaltning instämmer med natur- och stadsmiljönämndens sammanvägda bedömning att byggandet av Tvärförbindelse Södertörn kan utgöra synnerliga skäl för upphävande av de delar av naturreservaten som påverkas av

Datum
2023-11-29

Diarienummer
KS-2022/2203.103

det utökade vägområdet samt att med de avtalade kompensationsåtgärderna har intrånget i naturvårdsintresset kompenserats i skälig utsträckning.

Beskrivning av ärendet

Bakgrund

Trafikverket har tagit fram en ny vägplan för väg 259 Tvärförbindelse Södertörn. Väg 259 Tvärförbindelse Södertörn blir den nya sträckningen av väg 259 och kommer att gå i öst-västlig riktning mellan E4/E20 vid Vårby backe i Huddinge kommun och väg 73 vid Jordbro i Haninge kommun. Befintlig Väg 259 passerar sex kommunalt beslutade naturreservat. Projekt Tvärförbindelse Södertörn medför att vägområdet utökas samt att trafikplatser och andra anslutningar till vägen anläggs. Detta innebär att befintliga naturreservat behöver upphävas i de delar där vägområdet utökas.

Den 26 april 2022 beslutade kommunfullmäktige i Huddinge kommun om genomförandeavtal för väg 259 Tvärförbindelse Södertörn. Vidare beslutade kommunfullmäktige att ge dåvarande klimat- och stadsmiljönämnden i uppdrag att ta fram underlag för upphävande av delar av berörda naturreservat enligt vägplan för Tvärförbindelse Södertörn samt att utvidga Orslångens naturreservat som kompensationsåtgärd enligt avtal om kompensationsåtgärder.

Trafikverket har den 25 augusti 2022 till Huddinge kommun ansökt om att upphäva de delar som ianspråkats av utökat vägområde för Gömmarens naturreservat, Flemingsbergsskogens naturreservat, Orslångens naturreservat, Björksättrahalvöns naturreservat, Paradisets naturreservat och Lissmadalens naturreservat.

Den 7 november 2022 fastställde Trafikverket vägplanen för anläggning av väg 259 Tvärförbindelse Södertörn. Vägplanen har därefter överklagats och ligger nu hos regeringen för beslut. Vägplanen förväntas vinna laga kraft första delen av år 2024. Den totala ytan för Tvärförbindelsens utökade vägområde i naturreservat uppgår till drygt 25 ha. Enligt uppdrag från kommunfullmäktige har natur- och stadsmiljönämnden tagit fram underlag för upphävande av delar av berörda naturreservat. Natur- och stadsmiljönämnden har den 14 december 2023 (§13) begärt att kommunfullmäktige fattar erforderliga beslut.

Förslag till beslut för att upphäva del av naturreservaten Gömmaren, Flemingsbergsskogen, Orslången, Björksättrahalvön, Paradiset och Lissmadalen med anledning av Tvärförbindelse Södertörn (väg 259) samt att utöka Orslångens naturreservat med två områden om totalt cirka 48 ha har varit ute på samråd.

De områden som föreslås skyddas är ett skogsområde vid Sörskogen och ett område kring Smedstorp, båda ägs av Huddinge kommun. Skogen vid Sörskogen har dels höga naturvärden, dels höga rekreativa värden med Sörmlandsleden som går genom området och ett elljusspår. Smedstorp har skogsmark och kulturlandskap som ska bevaras och där de ekologiska och rekreativa värdena utvecklas. Här passerar Huddingeleden och området ingår i riksintresse för

Datum
2023-11-29

Diarienummer
KS-2022/2203.103

friluftsliv. De två föreslagna områdena för utökning av Orslångens naturreservat är förenliga med gällande översiktsplan.

Samrådet pågick från 31 augusti till 12 oktober 2023. Inkomna yttranden redovisas i samrådsredogörelse (2023-11-17), men i korthet kan följande nämnas. Två remissinstanser, Naturskyddsföreningen i Huddinge och Friluftsförbundet i Huddinge motsätter sig en utbyggnad av Tvärförbindelse Södertörn och därmed också förslag till upphävande av del av de berörda naturreservaten. Vattenfall och Svenska kraftnät som ledningsägare motsätter sig inte en utvidgning av Orslångens naturreservat under förutsättning att de befintliga rättigheterna kommer att kvarstå och att anläggningarna även i framtiden kan förvaltas, repareras, och underhållas inklusive ombyggnation. För övrigt har de ingen erinran i likhet med övriga instanser som har inkommit med yttrande. Länsstyrelsen ser positivt på förslaget om utvidgning av Orslångens naturreservat. Länsstyrelsen lämnar inte några synpunkter i sak på motiveringen eller de synnerliga skäl som anförs och inte heller någon bedömning av om kompensationsåtgärderna är tillräckliga för att svara mot intrånget i naturvärdet men anser att utvidgning av Orslångens naturreservat är relevant som kompensationsåtgärd.

Natur- och stadsmiljönämndens synpunkter

Natur- och stadsmiljönämnden menar att avsikten med ett beslut om inrättande av naturreservat ska vara att skapa ett definitivt skydd och endast undantagsvis ska avsteg från skyddet såsom upphävanden och dispenser kunna göras. Kommunen får helt eller delvis upphäva beslut som den har meddelat enligt 7 kap. miljöbalken endast om det finns synnerliga skäl.

Natur- och stadsmiljönämnden konstaterar att väg 259 Tvärförbindelse Södertörn eller dåvarande Södertörnsleden har varit en del av förutsättningarna vid flera av reservatsbesluten genom att där vara undantagen föreskrifterna. Nämnden gör bedömningen att det inte går att ha kvar befintliga naturreservatsgränser inom vägområdet och hantera det utökade permanenta vägområdet med dispenser. Därför anser natur- och stadsmiljönämnden att naturreservaten ska upphävas för den del som ianspråk tas av nytt permanent vägområde.

Natur- och stadsmiljönämndens förslag till beslut för att ändra gräns för naturreservaten Gömmaren, Flemingsbergsskogen, Orslången, Björksättrahalvön, Paradiset och Lissmadalen med anledning av Tvärförbindelse Södertörn (väg 259) endast ska gälla under förutsättning att vägplan för Tvärförbindelse Södertörn vinner laga kraft.

Nämnden anser dock att de två föreslagna områdena för utökning av Orslångens naturreservat bör införlivas i Orslångens naturreservat även om vägplan för Tvärförbindelse Södertörn inte vinner laga kraft. Nämndens motiv till detta är att områdena uppvisar sådana kvalitéer att de motsvarar flera av de kriterierna som finns för att bilda naturreservat, som till exempel bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer och att tillgodose behov av områden för friluftslivet. Vidare förvärvades Smedstorp av kommunen på grund av höga naturvärden med avsikten att införlivas i naturreservat samtidigt som två nya fastigheter bildades och såldes.

Datum
2023-11-29

Diarienummer
KS-2022/2203.103

Natur- och stadsmiljönämndens sammanvägda bedömning är att Tvärförbindelse Södertörn kan utgöra synnerliga skäl för upphävande av de delar av naturreservaten som påverkas av det utökade vägområdet. Vad gäller kompensation för intrånget i berörda naturreservat är det en svår diskussion särskilt i områden med lång så kallad ekologisk leveranstid som exempelvis månghundraåriga träd eller en ängsmark som har hävdats utan plöjning eller gödsling under en mycket lång tid. Nämnden bedömer dock att intrånget i naturvårdsintresset kompenseras i skälig utsträckning med de avtalade kompensationsåtgärderna. Kompensationsåtgärderna säkras i genomförandevalt mellan Huddinge kommun och Trafikverket.

Kommunstyrelsens förvaltnings synpunkter

Ärendet gällande ”Underlag för upphävande av delar av berörda naturreservat enligt vägplan för Tvärförbindelse Södertörn samt att utvidga Orlångens naturreservat som kompensationsåtgärd” är ett viktigt ärende för att projekt Tvärförbindelse Södertörn ska kunna genomföras.

Förvaltningens förslag till beslut överensstämmer med natur- och stadsmiljönämndens beslut gällande:

- Ändringen av gräns för naturreservaten Gömmaren, Flemingsbergsskogen, Orlången, Björksättrahalvön, Paradiset och Lissmadalen med anledning av Tvärförbindelse Södertörn (väg 259) gäller under förutsättning att vägplan för Tvärförbindelse Södertörn vinner laga kraft.

Förvaltningens förslag till beslut skiljer sig från natur- och stadsmiljönämndens beslut gällande:

- De två föreslagna områdena för utökning av Orlångens naturreservat som bör införlivas i Orlångens naturreservat även om vägplan för Tvärförbindelse Södertörn inte vinner laga kraft. Kommunstyrelsens förvaltning anser att ärendet enbart bör avhandla beslut som berör anläggandet av Tvärförbindelse Södertörn. Förvaltningen anser vidare att de två föreslagna områdena för utökning ska hanteras som ett separat ärende om vägplanen inte vinner laga kraft.

Förvaltningen instämmer med natur- och stadsmiljönämndens sammanvägda bedömning att byggandet av Tvärförbindelse Södertörn kan utgöra synnerliga skäl för upphävande av de delar av naturreservaten som påverkas av det utökade vägområdet samt att med de avtalade kompensationsåtgärderna har intrånget i naturvårdsintresset kompenseras i skälig utsträckning.

Förvaltningen instämmer med natur- och stadsmiljönämndens bedömning, att intrånget i naturvårdsintresset kompenseras i skälig utsträckning. En del av kompensationen är att den totala utökningen av naturreservaten uppgår till cirka 23 ha. Detta då den totala ytan för Tvärförbindelsens utökade vägområde i naturreservat uppgår till drygt 25 ha och Orlångens naturreservat utökas med totalt cirka 48 ha. Kompensation för intrånget i berörda naturreservat är inte enkelt, särskilt inte i områden med lång så kallad ekologisk leveranstid, som

Datum
2023-11-29

Diarienummer
KS-2022/2203.103

exempelvis månghundraåriga träd eller en ängsmark som har hävdats utan plöjning eller gödsling under en mycket lång tid. Därav en utökning om totalt cirka 23 ha.

Hållbarhet och barnkonventionen

Förvaltningens förslag till beslut bedöms inte få några negativa konsekvenser ur ett barnrättsperspektiv. Ytor i naturreservat som tas i anspråk kompenseras genom utökning av Orlången naturreservat.

Ekonomiska och juridiska konsekvenser

Förvaltningens förslag till beslut får juridiska konsekvenser i form av att reservatsgränserna flyttas. Förvaltningens förslag till beslut får dock inga ekonomiska konsekvenser utöver tjänstemännens kostnad i tid, då Trafikverket bekostar kompensationsåtgärderna. Kommunen kompenseras för kostnaderna för åtgärderna vilka regleras i ett avtal som tagits fram mellan Trafikverket och Huddinge kommun.

Camilla Broo
Kommundirektör

Mats Hermansson
Samhällsbyggnadsdirektör

Bilagor

- Bilaga 1 Samrådshandling
- Bilaga 2 Samrådsredogörelse
- Bilaga 3 Förslag till beslut om ändring av gräns för Gömmarens naturreservat inkl. underbilagor 3.1a, 3.1b, 3.1c, 3.2, 3.3a och 3.3b
- Bilaga 4 Förslag till beslut om ändring av gräns för Flemingsbergsskogens naturreservat inkl. underbilagor 4.1a, 4.1b, 4.1c, 4.2, 4.3a och 4.3b
- Bilaga 5 Förslag till beslut om ändring av gräns för Orlången naturreservat inkl. underbilagor 5.1a, 5.1b, 5.1c, 5.1d, 5.1e, 5.1f, 5.1g, 5.2, 5.3a och 5.3b
- Bilaga 6 Förslag till beslut om ändring av gräns för Björksättrahalvöns naturreservat inkl. underbilagor 6.1a, 6.1b, 6.1c, 6.2, 6.3a och 6.3b
- Bilaga 7 Förslag till beslut om ändring av gräns för Lissmadalens naturreservat inkl. underbilagor 7.1a, 7.1b, 7.1c, 7.2, 7.3a och 7.3b
- Bilaga 8 Förslag till beslut om ändring av gräns för Paradisets naturreservat inkl. underbilagor 8.1a, 8.1b, 8.1c, 8.2, 8.3a och 8.3b
- Bilaga 9 Tjänsteutlåtande, NSN
- Bilaga 10 Avtal om kompensationsåtgärder för intrång i naturreservat i Huddinge

Datum
2023-11-29

Diarienummer
KS-2022/2203.103

- Bilaga 11 TRV foljebrev
- Bilaga 12 Natur- och stadsmiljönämnden (2023-12-14 NSN§13)

Beslutet ska skickas till

Natur- och stadsmiljönämnden

Länsstyrelsen

Trafikverket